

ההסכם הקיבוצי ופרשנותו

תקציר תוכן הענינים

נושא	עמ'
כללי	א2
הסכם קיבוצי - פקיעת תוקף וביטול	15
תחולת הסכם קיבוצי	ח18
התערבות בכריתתו או בתוכנו של הסכם קיבוצי	ד20 (2)
דרכי פירושו של הסכם קיבוצי	ב22
שונות	ד32
הפניות : פסיקה לענין זכויות כפויות (קוגנטיות) מכוח הסכם קיבוצי ראה בפרק 10.1.5 להלן. לענין זכות המעביד לנהל (פררוגטיבת הניהול), ראה בפרק 10.1.6.1 לקובץ.	

תוכן ענינים מלא

כללי

הגדרת הסכם קיבוצי	א2
הענינים המוסדרים בהסכם קיבוצי	4
חתימה על הסכם קיבוצי בראשי תיבות	6
תנאי מתלה בהסכם קיבוצי	א6 (1)
כריתת חוזים אישיים בנוסף על הסכם קיבוצי - האם מותר?	א6
חוזה אישי המוסיף על הוראותיו של הסכם קיבוצי (בין לטובת העובד ובין לטובת המעביד) - סעי' 22 לחוק	ב6
שני חלקים להסכם הקיבוצי - אובליגטורי ונורמטיבי - סעיף 19 לחוק	א6
הצדדים להסכם קיבוצי - סעיף 1 רישא לחוק הסכמים קיבוציים	א8
פעולת ארגון לכריתת הסכם קיבוצי באמצעות אורגנים	א10
יישום הוראות הסכם קיבוצי - מסמכים שלא נרשמו וועדות פריטטיות - הפניות	א11
הסכם שלא הוגש לרישום או שלא נרשם - הפניות	א13
תחילתו של הסכם קיבוצי ותחילה למפרע (תחילה רטרואקטיבית) - סעיף 11 לחוק	א13

הסכם קיבוצי - פקיעת תוקף וביטול

תקופת תוקפו של הסכם קיבוצי - מסויימת ו/ או בלתי- מסויימת	א15
הפניה לסעיפים 10 ו-12 - 14 לחוק - מקור סמכות לביטול	א15
ביטול הסכם מכוח הוראה שבו עצמו - התניה על הוראת סעיף 13 לחוק	א15
כוחו של הסכם קיבוצי מאוחר - ביטול, שינוי או המשכת-תוקפו של הסכם קודם	א16
אין סמכות לבטל באמצעות הסכמה דיונית	א18
מגבלות על הכוח לבטל הסכם קיבוצי	א18
10.1.2	

18ב	התניה על הוראות סעיפים 13 ו-14 לחוק
18ג	הגבלת היקף הביטול - הסכם מלא, חלק מהסכם, ו/או הסכם אחד מבין רבים
18ה	הגשה לרישום של הודעת ביטול ותוקפה
18ה	צורת הביטול
18ו	הגופים המוסמכים ליתן הודעת ביטול
18ו	התפרקות ארגון מעבידים - השפעתה על תוקפו של הסכם קיבוצי כללי
18ז	כללי פרשנות לענין ביטול
18ז	הסכם אשר אין נפקות להארכת תוקפו

תחולת הסכם קיבוצי

18ח	תחולה כפויה (קוגנטית) של הסכמים קיבוציים
18ח(1)	סייג לקוגנטיות - מכוח תום לב
18ח(1)	תחולה הנגזרת מזהות הצדדים, מהסמכתם, מהסכמתם ומהשתק פלוגתא
18ט	תוכן ההסכם (והחלתו בפועל?) כמקור להיקף התחולה - והגבלת הכוח להוציא עובדים (וכן פסיקה לענין "דירוג מקצועי", ותחולה על בעלי חוזים אישיים)
20בי	תחולה על "מעין עובד" מכוח פסק דין - הפניה לפרק 10.1.6
20בי	הוכחת חברות בארגון לצורך החלת הסכם קיבוצי כללי - סעיף 17 לחוק
20ביiii	תחולת הסכם קיבוצי כללי על מעביד המצטרף לארגון מעבידים או פורש ממנו
20ב(6)	תחולת הסכם קיבוצי על גימלאים ועובדים לשעבר
20ד(1)	תחולת הסכם קיבוצי וצו הרחבה - יחסי גומלין

התערבות בכריתתו או בתוכנו של הסכם קיבוצי

5.1	הפניה: לענין בטלות הסכם קיבוצי מכוח סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, ראה בפרק לקובץ.
20ד(1)	מתן תוקף להסכמות קיבוציות - כלל מדיניות
20ד(1)	מניעת כריתתו של הסכם קיבוצי
20ד(2)	מניעת רישום הסכם קיבוצי מפלה או מנוגד לחוק - הממונה על יחסי העבודה
20ה	פיקוח שיפוטי על תכנם של הסכמים קיבוציים, חקיקה אוטונומית, תקנת הציבור ואי-חוקיות
21	התערבות לטובת עובד
22	אפלייה פסולה מול עקרון השיוויון

דרכי פירוש של הסכם קיבוצי

22ב	פירוש הסכם קיבוצי - העיקרים המנחים
24	פירוש החלק הנורמטיבי (המסדיר את זכויות הפרט) - כחוק או כחוויה? - ומתן מעמד מכריע לעמדת הצדדים הקיבוציים?
28ב	על פירוש החלק האובליגטורי של הסכם קיבוצי

(המשך בעמוד א2)

נושא	עמ'
פסק דין המפרש הסכם קיבוצי (ופסק דין הצהרתי) - מעשה בית דין כלפי צדדים שלישיים או תקדים מחייב?	28ב
ההקשר התעשייתי - כלי עזר לפירוש	30
פרשנות על רקע חוק או שינויו של חוק	30ב
על דקדוקי לשון וניסוח	30ד
פירוש שינויים והשלמות	31
פרשנות הסכם שנכרת לפני כ- 40 שנה	32
פרשנות תכליתית	32
על ההשלכות על מערכת יחסי העבודה	32א
על פירוש הצמדת תנאי עבודה	32א

שונות

תום לב ביישום הסכם קיבוצי וחובת היוועצות	32ד
אכיפת הסכם קיבוצי	34
הגשת הסכם קיבוצי לבית הדין (והפניה לענין ידיעה שיפוטית)	35
ההסכם הקיבוצי כנורמה מחייבת בחוקים אחרים	35
חובת תשלום פיצויים על הפרת הסכם קיבוצי	37

הגדרת הסכם קיבוצי

הפניות:

א. לענין דרישת הכתב, כתנאי למתן מעמד של "הסכם קיבוצי", ראה בסעיפים 1 ו-10 לחוק הסכמים קיבוציים, בפרק 10.1 לעיל; ופסיקה לפיהם בפרק 10.1.4 להלן;

ב. פסיקה לענין סוגי ההסכמים הקיבוציים, ראה בפרק 10.1.3 לקובץ, להלן;

ג. לענין משא ומתן קיבוצי, ראה פסיקה בפרק 10.1.1 לעיל.

בדב"ע לה/7-3, ראובן ושמעון - מדינת ישראל¹, נפסק בין היתר כלהלן:

"...מאז 1957, משמעות מוגדרת במשפט הישראלי לדיבור **הסכם קיבוצי**, הוא הוגדר בסעיף 1 לחוק הסכמים קיבוציים², ומן הראוי לציין שההגדרה היא כללית ולא, כפי שתמצא בהגדרות אשר בחוקים אחרים, לענין חוק זה. אותו חוק מביא לשדה המשפט הישראלי אינסטיטוציה משפטית חדשה,

1 דב"ע לה/7-3, ראובן ושמעון - מדינת ישראל; פד"ע כרך ז, עמ' 120. ראה בג"ץ לענין פסק דין זה, בהמשך הטקסט.

2 ראה בפרק 10.1 לעיל וההערות שם.